

lig ikke tilstrækkeligt, at man betragter Indtægterne og siger, Communitetet har kun en Indtægt af 73,948 Rbd. medens Sorø Academi har 133,516 Rbd.; det er heller ikke tilstrækkeligt at betragte Overskudet, som for Communitetet efter Udfastet er 10,000 Rbd., medens det for Sorø Academi ligeledes efter Udfastet kun vilde være ikke fuldt 4000 Rbd. Men Spørgsmaalet er som sagt ikke: hvor stort er Overskudet, men hvorvidt er Indtægten tilstrækkelig for Formaalet, og her troer jeg, man maa paastaae, at Communitetets Indtægter ikke alene ere tilstrækkelige til dets Formaal; men meer end tilstrækkelige, medens det Mødsatte maa antages at finde Sted ved Sorø Academie. Jeg har før gjort opmærksom paa, at Communitetet just er bestemt til at understøtte fattige Studerende, det er dets egentlige oprindelige Bestemmelse, skøndt det kun er lidt over en Trediedeel af Indtægten, der kan siges for Diebliffet directe at anvendes dertil. Denne Communitetets Understøttelse til de Studerende er i de sidste Aar bleven forøget meget betydeligt, og det netop paa en Tid, da Trangen til Understøttelse er bleven overordentlig formindsket, især derved at de Studerendes Antal er aftaget, hvortil ogsaa kommer, at de øvrige Understøttelsesmidler, som man havde i den sidste Tid, ere blevne i høj Grad forøgede. Jeg vil kun nævne det Factum, at for et Par Aar siden testamenterede en Mand 200,000 Rbd. til Understøttelse for Studenter ved Kjøbenhavns Universitet. Det er en gammel Tro, at det, at understøtte de Studerende, er at fremme og befordre Videnskabeligheden. Jeg troer, at den Forestilling vil ikke holde sig længe, jeg troer, at denne rigelige Understøttelse kan gjøre ligesaa megen Skade som Gavn, og at den i Virkeligheden for Diebliffet skader og har skadet derved, at den lokker mange unge Menneſter til at begibe sig ind paa en Bane, hvor de komme til at baade sig selv og Staten langt mindre, end naar denne Tillokkelse ikke havde været forhaanden. Ingen kan nægte, at de Midler, som Communitetet har, ere for Diebliffet mere end tilstrækkelige til dets Formaal, ja der endogfaa kan afgives betydeligt af dem til andre Underviisnings- og Videnskabeligheds-Formaal. Der vil saaledes intet være til Hinder for, at man i Fremtiden

kan hente Resourcer derfra til Opførelsen af et astronomisk Observatorium, til Laboratorier og til Bibliothekslocale, Foranstaltninger, som visse ere af stor Betydning. Saaledes staaer det sig med Communitetet, jeg mener der er Oversflødighed.

Betragter man derimod Sorø Academie, saa troer jeg ikke man vil kunne sige det samme om det. Man har en forældet Forestilling om de uhyre Rigdomme, som skulle ligge i Sorø; den ærede Cultusminister har for kort Tid siden gjort opmærksom paa, at man har meget for store Forestillinger om disse Capitaler. Han bemærkede, at naar Krigsskatten iaar bliver udredet, saa vil der i Sorø være — Underballance. Efterat Udvalget har behandlet Finantsloven vil det jo ikke blive Tilfældet, da der nu er foretaget adskillige Beparelses, adskillige siger jeg, thi jeg mener rigtignok, at dette endnu ingenlunde er alle de Beparelses, som der kunde være Anledning til at foretage. Jeg troer ikke den ærede Cultusminister har Ret, naar han paastaar, at der ikke ødsles med Penge i Sorø, men jeg antager, at Udvalget ikke denne Gang har villet bortskjære Mere, for ikke i denne Overgangstid at lægge Administrationen større Hindringer i Veien end uundgaaeligt. Altsaa [de Midler, som for Diebliffet ere tilstede i Sorø, som ere til Raadighed, de ere særdeles indstrænkede, saa at man vistnok alligevel ikke vil faae de sanguiniske Forhaabninger tilfredsstillede, som man har næret. Men jo mere begrundet den ærede Cultusministers Bemærkning er, jo større Grund er der ogsaa til at holde fast ved den Smule, som er tilbage derne, og jeg troer, at det er urigtigt, hvad begge de ærede Ministre sagde igaar, at man, ved at bevilge den her omtalte Understøttelse til de lærde Skoler, ikke havde præjudiceret Spørgsmaalet om, hvortil Overskuddet i Sorø skulde anvendes. Jo, det vil man herved have præjudiceret; thi det Overskud, som kunde opnaaes derne iaar, det er jo endeel af den Capital, som man gjør Regning paa at kunne anvende til nye Underviisnings-Formaal. Jeg troer saaledes, at naar man følger det Spør, som den ærede Minister har angivet, nemlig undersøger, hvilken af disse Stiftelses der er nær-